

Dyademagazine

nummer 11 | november 2003 | maandelijkse uitgave van Dyade Dienstverlening Onderwijs

- > De Onderwijsbegroting; krenten uit de pap!
- > Stimuleringsregeling beginnende directeuren
- > Invoering lumpsumtoch in stroomversnelling gekomen

Dyade
Dienstverlening
Onderwijs

Kan ik mijn afdruk- en ICT-kosten verlagen?

IR-2200

Ja, dat kan! Canon Nederland NV en Dyade hebben een samenwerkingsovereenkomst waarvan u direct kunt profiteren.

Door middel van deze samenwerkingsovereenkomst kunt u zich laten adviseren over totaaloplossingen; multifunctionele apparatuur, copiers en printers (zowel van Canon als HP).

Wilt u meer weten over datgene wat Canon voor u kan doen? Neem dan contact op met Canon Nederland NV te Hoofddorp, tel.nr: 023 - 5670192 of via E-mail I.joosten@canon.nl.

En vermeld hierbij dat u wilt profiteren van de Dyade mantelovereenkomst.

you can
Canon

Dyademagazine is een uitgave van Dyade Dienstverlening Onderwijs. Dyademagazine verschijnt elf maal per jaar.

Redactie

Herman Huijmans
Hans Koster
Hanneke van Kruijning
Jo Leveau
Geke Lexmond

Met medewerking van

René van Eijk
Hans Koster
Geert Luiten
Geke Lexmond
Barbara Motel
Hubert Schalkwijk

Redactie-adres

Postbus 611
3430 AP Nieuwegein
redactiedyade@dyade.nl

Abonnementen

Cliënten van Dyade Dienstverlening Onderwijs ontvangen een exemplaar van het Dyademagazine per bevoegd gezag plus een exemplaar per school. Voor niet-clieënten en extra abonnementen kost het Dyademagazine € 32,25 per jaar. Bij meer abonnementen op één adres geldt een kortingsregeling. Voor opgave van abonnementen en adreswijzigingen en dergelijke kunt u contact opnemen met uw Dyadevestiging.

Advertentie-informatie

Arja van der Rhee
tel. (030) 63 05 605

Hoewel aan de productie van Dyade veel zorg wordt besteed, kan het voorkomen dat iets aan onze aandacht ontsnapt. De Stichting Dyade Dienstverlening aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de eventuele gevolgen van drukfouten, onjuistheden of onvolledigheden in de gepubliceerde informatie.

Vormgeving

The Baqry, Wormer

Coverfoto | foto pag. 18

Dirk-Jan van Dijk, Hilversum

Illustraties

Mieke de Haan, Gouda

Drukkerij

Nivo, Delft

6

18

In dit nummer:

4 Invoering lumpsum toch in stroomversnelling gekomen?

6 **integrale personeelszorg**

Wat doet een reïntegratieconsulent?

8 De Onderwijsbegroting; krenten uit de pap!

12 **veelgestelde vragen**

14 **kort**

16 De cliëntenraad

17 Stimuleringsregeling beginnende directeuren in het primair onderwijs 2003-2004

18 **in the spotlight**

‘Goed onderwijs en zorg op maat’

20 Onderwijskundige vernieuwingen voortgezet onderwijs inclusief praktijkonderwijs

21 Kalender

22 Waar zitten we?

Vragen over het Dyade Mutatieprogramma

Als u vragen heeft over het Dyade Mutatieprogramma verzoeken wij u vriendelijk deze niet te stellen door gebruik te maken van het reactieformulier van de website. Uw vragen komen dan terecht in een centrale postbus, waardoor het enige tijd duurt alvorens u antwoord krijgt.

Voor uw vragen kunt u rechtstreeks telefonisch contact opnemen met de afdeling Dyade Personeel van uw Dyadevestiging.

Invoering lumpsum toch in stroomversnelling gekomen?

Na de vele berichten in mei en juni over de invoering van lumpsum in het primair onderwijs, lijkt het er nu toch echt van te komen. In de onderwijsbegroting is geld gereserveerd voor de invoering van de lumpsumfinanciering en alle fracties hebben op 23 september jl. zeer positief gereageerd op het wetsvoorstel over de pilots voor de lumpsumbekostiging.

door Geke Lexmond

Het Dyademagazine van april 2003 (nummer 4) was geheel gewijd aan lumpsum. Net als u waren wij begin 2003 van mening dat de invoering van de lumpsumbekostiging in het primair onderwijs per 1 augustus 2005 goed op schema lag. Er was een landelijke stuurgroep ingesteld voor een samenhangende aanpak, een wetsvoorstel was in de maak dat de mogelijkheid moest bieden om door middel van pilots alvast met geld te gaan werken en de projectgroep Flankerend beleid had een plan van aanpak gereed. Met uitzondering van de Besturenraad PCO en de VBKO waren alle organisaties het erover eens dat het niet zinnig zou zijn als elke organisatie zelf het wiel zou moeten uitvinden en dat de implementatie niet bevorderd zou worden als elke organisatie een eigen traject daarvoor moest ontwikkelen. In dit plan van aanpak voor het flankerend beleid is voorgesteld om gemeenschappelijk een aantal basismaterialen te ontwikkelen die voor een ieder beschikbaar komen en actief worden verspreid.

In de loop van het voorjaar werd echter duidelijk dat invoering met ingang van 1 augustus 2005 moeilijk zou worden. Een paar concrete oorzaken die leidden tot vertraging zijn:

- het ontbreken van financiële gegevens;
- de keuze van de uitgangspunten voor de lumpsumbekostiging;
- onduidelijkheid over de financiële randvoorwaarden;
- verschil van mening over de aanpak van het flankerend beleid, waaronder de ruimte voor de pilots;
- inperking beleidsvrijheid bevoegd gezag.

Met name de eerste twee oorzaken hebben geleid tot de brief die minister Van der Hoeven op 11 juni 2003 aan de Tweede Kamer stuurde en waarin de Tweede Kamer geïnformeerd werd over het wetgevingstraject rond de behandeling van het wetsvoor-

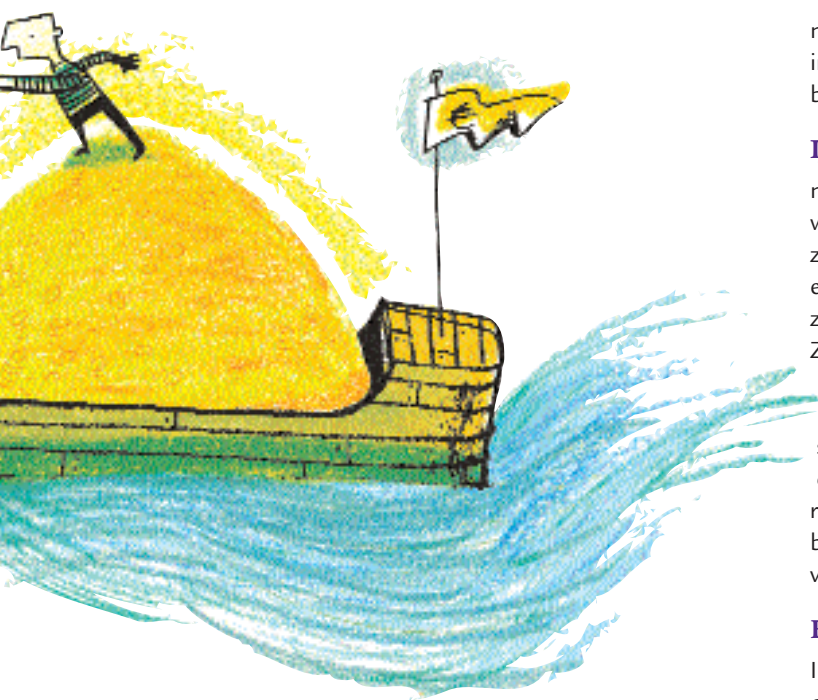
stel 'Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met de verruiming bestedingsvrijheid voor scholen primair en voortgezet onderwijs'. Dit wetsvoorstel omvat de wettelijke grondslag voor het budget voor personeelsbeleid en de grondslag om de bekostigingsregels met het oog op de pilots lumpsum aan te kunnen passen. De minister liet in deze brief de keuze aan de Tweede Kamer om toch aan 1 augustus 2005 vast te houden, maar de bewoordingen over deze materie waren van zodanige aard dat invoering met ingang van 1 augustus 2005 niet verstandig zou zijn.

Naar aanleiding van deze brief van de minister hebben diverse organisaties brieven gestuurd naar de onderwijscommissie. De onderwijscommissie heeft al in een eerder stadium kenbaar gemaakt voorstander te zijn van de invoering van lumpsumbekostiging in het primair onderwijs, maar werd rond 11 juni 2003 in feite voor het eerst sinds de verkiezingen van 2002 met de concrete plannen geconfronteerd, waarin dan ook nog naar voren kwam dat er diverse problemen en keuzemogelijkheden zijn. De commissie wilde daarom de tijd nemen om zich in de materie te verdiepen en het veld daarover te raadplegen. De commissie heeft vervolgens tal van organisaties uitgenodigd voor een rondetafelgesprek op 3 september jl. over de invoering van de lumpsumfinanciering.

Op 23 september is dan eindelijk in de Tweede Kamer gesproken over het wetsvoorstel over de pilots voor de lumpsumbekostiging. De invoering van lumpsumbekostiging in het primair onderwijs mag op een heel breed draagvlak in de Tweede Kamer rekenen. Het primair onderwijs mag verwachten meer eigen baas te worden en zelf te bepalen op welke wijze de kwaliteit van het onderwijs wordt verbeterd. Alle fracties hechten veel waarde aan de pilots. Zij stemden in met een motie waarin nadrukkelijk gevraagd wordt om de ervaringen met de pilots te kunnen betrekken bij de behandeling van het nog in te dienen wetsvoorstel dat de basis moet leggen voor de lumpsumbekostiging in het primair onderwijs. Daarmee krijgen de pilots een aanzienlijk zwaardere lading dan aanvankelijk de bedoeling was.

'De invoering van lumpsumbekostiging in het primair onderwijs mag op een heel breed draagvlak in de Tweede Kamer rekenen'

Pilot De minister deelde tijdens de behandeling in de Tweede Kamer mee dat er uiteindelijk ruimte is gecreëerd om zo'n 100 scholen van 10 schoolbesturen te laten meedoen aan de pilot waarbij de scholen geld in plaats van fre's ontvangen. Eerder had zij dit aantal willen beperken, vanwege de uitvoeringslast voor het departement (met name Cfl). Veel organisaties die betrokken zijn bij de pilots, vonden dat het resultaat dan teveel van toevalligheden afhankelijk zou worden. Voor dat argument is de minister gevoelig gebleken. De besturenorganisaties zullen nu met het departement de selectie maken van deze scholen en besturen.

Medio oktober zal er een brief naar de Tweede Kamer gaan waarin nadere informatie over de pilots zal worden gegeven, zoals het tijdstip waarop gestart zal worden, de keuze van de scholen en besturen, de diverse doelstellingen van de verschillende pilots en de wijze waarop de overdracht van de bereikte resultaten beoogd wordt.

Medezeggenschap Alle fracties hadden nadrukkelijk aandacht voor de besluitvorming over het budget dat met de lumpsum beschikbaar komt voor een bestuur en een school. De benadering dat de medezeggenschap voor de geleding ouders en personeel over het financiële budget helder en duidelijk geregeld moet worden, had ieders instemming. Diverse pleidooien kwamen neer op het mogelijk maken van medezeggenschap voor het personeel conform de Wet op de ondernemingsraden, terwijl anderen ook de rol en positie van de schoolleider nader in beeld wilden zien.

De minister heeft op dit gehele terrein nadere uitwerking toegezegd in een uitwerkingsnotitie die eind november aan de Tweede Kamer zal worden toegestuurd. Wel zei de minister al dat de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) voor een bestuur met meerdere scholen eigenlijk wel een vereiste is.

Opheffing schotten tussen personeel en materieel

De Tweede Kamer heeft eveneens een amendement aangenomen,

ingediend door de heer Jan de Vries van het CDA, dat inhoudt dat de ontschotting van de materiële en personele bekostiging al per 1 augustus 2004 gaat plaatsvinden.

Ijkjaar 2004-2005 Bij de bespreking in de Tweede Kamer is nog weinig aandacht besteed aan de bekostigingsformule. Wel werd er gevraagd naar de herverdeeffecten. Die berekeningen zullen op grond van het ijkjaar 2004-2005 worden vastgesteld, evenals de overgangsregelingen die er vervolgens voor moeten zorgen dat de overgang soepel verloopt.

Zoals het er nu naar uitziet, komen de nieuwe formules ruim op tijd klaar voor 1 augustus 2004. Alle scholen krijgen een programma met de van toepassing zijnde formule voor die school voor 1 augustus 2004. De gehanteerde bedragen zijn dan nog gebaseerd op cijfers van eerdere jaren, maar komen redelijk in de buurt. Op die wijze kan een ieder nagaan wat bij benadering het effect is van de toekenning in geld in plaats van in fre's.

Extra middelen voor invoering lumpsumbekostiging

Inmiddels is duidelijk dat er structureel meer geld komt voor de invoering van de lumpsumbekostiging. Tot nu toe werd uitgegaan van 75 miljoen euro voor deze invoering. De politieke wens van de minister om kleine schoolbesturen niet onder druk te zetten over te gaan tot bestuurlijke schaalvergroting is verzilverd met 25 miljoen extra. Dit bedrag is expliciet bedoeld om aan de kleine scholen- c.q. kleine schoolbesturenproblematiek tegemoet te komen.

Hoe nu verder

Is lumpsumfinanciering nou zo ingewikkeld? Nee, op zich is het niets bijzonders: het is gewoon het beleid dat scholen voeren, in geld bekostigen. Aan de school wordt gevraagd het beleidsplan van een normale begroting te voorzien en na afloop een normaal jaarverslag te maken. Alle andere instellingen in Nederland met een publieke taak krijgen een 'lumpsumfinanciering'; een soms wel en een soms niet toereikend bedrag voor de aan hun toegevoegde taken. Maar lumpsumfinanciering vraagt wel dat bestuur en management beschikken over beleidsvormend vermogen. Vanuit een gedeelde visie moet er een integraal beleid gevoerd worden, waarbij het beheersmatige afgestemd moet zijn op het onderwijskundige beleid. Dit integrale beleid leidt dan tot een strategisch meerjarenplan waarin missie en visie, de sterke en zwakke punten, de kansen en bedreigingen en de geprioriteerde strategische doelen zijn opgenomen. Dit strategisch meerjarenbeleid moet breed gedragen worden binnen de organisatie en is de basis voor o.a. de investerings- en begrotingsplannen, de meerjarenplanning voor materiële en personele aspecten, het kwaliteitsbeleid en de bestemmingsreserves. In Dyades lumpsumspecial is aangegeven waarbij Dyade u behulpzaam kan zijn. Met het aanbieden van allerlei trainingen op financieel gebied wachten wij tot in grote lijnen bekend is hoe de bekostigingsformules eruit komen te zien, tot dus bekend is wat u zo ongeveer aan geld mag verwachten. Zoals hierboven al staat, mag verwacht worden dat dit ruim voor 1 augustus 2004 bekend is. Maar met name daar waar het gaat om de ontwikkeling van het strategisch beleid staan adviseurs van Dyade nu al voor u klaar.

Interview met Ariëla van Ingen van Loyalis Mens en Werk over haar werk

Wat doet een reïntegratieconsulent?

Ariëla van Ingen is reïntegratieconsulent bij Loyalis Mens en Werk. Eerder werkte zij onder meer in de arbeidsbemiddeling, als trainer communicatieve vaardigheden en als opleidingsmedewerker in de ICT. Haar passie voor het begeleiden en motiveren van mensen bracht haar bij haar huidige functie van reïntegratieconsulent bij Loyalis. Zij vertelt over haar werkzaamheden, onder andere het begeleiden van met ontslag bedreigde werknemers in het onderwijs.

door Barbara Motel

In dit gesprek vindt een eerste kennismaking plaats, de reden van het ontslag en daarmee mogelijk samenhangende knelpunten worden besproken en er wordt gekeken naar de wensen en mogelijkheden van betrokkene. De knelpunten zijn heel divers en uiteraard per persoon verschillend. Van Ingen: "Er wordt gekeken: wat zijn de problemen? Gaat het om aanloopproblemen? Dan kan een verse start op een nieuwe school de oplossing zijn. Of is iemand werkzaam op een grote school en zou deze persoon beter tot zijn recht komen op een kleine school?" Het komt natuurlijk ook voor dat een werknemer opeenvolgend geconfronteerd wordt met het feit dat zijn of haar jaarcontract steeds niet wordt verlengd. In dat geval kan een intensievere begeleiding noodzakelijk zijn.

Intakegesprek en ondersteuning

Betrokkene wordt in het intakegesprek gewezen op de rechten en

plichten die samenhangen met het aanvragen en aanvaarden van een WW-uitkering.

Na dit eerste gesprek vindt er begeleiding plaats voor de duur van maximaal 1 jaar.

De begeleiding is vooral gericht op ondersteuning bij praktische zaken. Ariëla van Ingen: "Wij helpen mensen om zo snel mogelijk een passende plek op de arbeidsmarkt te vinden. Ik lijd aan 'beroeps-

deformatie'. Mijn antennes staan altijd aan. Zo knip ik bijvoorbeeld advertenties uit de zaterdagkrant, of als ik mensen in de trein hoor praten over een bedrijf waar ze nog medewerkers zoeken, dan denk ik: die ga ik bellen!" Ondersteuning wordt ook geboden door sollicitatiebrieven en het curriculum vitae te bespreken en te optimaliseren. Er wordt meegedacht: welke kanalen gebruikt iemand al, welke internetsites worden er geraadpleegd, kent iemand mensen uit zijn of haar eigen netwerk die gebeld kunnen worden? Hoe schrijf je een open sollicitatie? Sollicitatie-activiteiten worden geëvalueerd en mogelijke redenen voor afwijzing worden besproken, en er wordt verder gewerkt aan het opheffen van belemmeringen. Eén van de mogelijkheden is bijvoorbeeld; verbeteren van sollicitatievaardigheden.

Beginsituatie Op het moment dat de Voormelding dreigend ontslag door Loyalis wordt ontvangen, wordt er aan de hand van de woonplaats van betrokkene bepaald welke vestiging van Loyalis de met ontslag bedreigde werknemer begeleidt. Vervolgens neemt de reïntegratieconsulent contact op met de werkgever. Het eerste doel is te bezien of reïntegratie bij de eigen werkgever toch nog mogelijk is. Is het ontslag werkelijk onvermijdelijk? Zo ja, dan krijgt de betrokken werknemer een uitnodiging voor een intakegesprek met de reïntegratieconsulent.

Reïntegratie 2e spoor Naast reïntegratie in het kader van de Voormelding dreigend ontslag houdt Loyalis Mens en Werk zich ook bezig met andere reïntegratie producten zoals Reïntegratie 2e spoor bij arbeidsongeschiktheid. In het Dyademagazine van maart dit jaar informeerden wij u over de reïntegratie 2e spoor. Collega's van Van Ingen, de adviseurs Werk & Gezondheid van Loyalis Mens en Werk, ondersteunen mensen met een arbeids-handicap bij het vinden van een nieuwe werkkring, dat wil zeg-gen werk buiten de eigen werkgever. Het reïntegratietraject 2e spoor is bedoeld voor werknemers met een arbeidshandicap die om gezondheidsredenen niet meer terug kunnen keren bij hun eigen werkgever. U kunt uw werknemer voor reïntegratie 2e spoor aanmelden met formulieren die u kunt vinden op de website van het Vervangingsfonds/participatiefonds www.vfpf.nl. Het traject reïntegratie 2e spoor is niet bedoeld voor mensen die zijn uitgekeken op het onderwijs! Als dit laatste het geval is, kan inzetten van een loopbaantraject overwogen worden. Als reïntegratie 2e spoor wordt ingezet, wordt er gekeken naar de knelpunten en belemmeringen, maar vooral naar de competenties en mogelijkheden waarover iemand wél beschikt. Als het nodig is, wordt er aan de knelpunten gewerkt en worden de mogelijkheden richting arbeidsmarkt verder uitgebouwd, door middel van individuele gesprekken en groepstrainingen zoals sollicitatietrainingen. Dit alles om de route naar de arbeidsmarkt zo succesvol mogelijk te laten verlopen. Voorbeelden van succesvolle trajecten kunnen resulteren in hele nieuwe beroepskeuzes zoals werken in een kinderdagverblijf, cursusleider voor volwassenen, rij-instructeur of administratief medewerker, maar ook reïntegratieconsulent.

Eigen verantwoordelijkheid Van Ingen wijst er nadrukkelijk op dat de reïntegratieconsulent of de adviseur Werk & Gezondheid ondersteunt, maar dat de verantwoordelijkheid voor succes, zeker bij hoogopgeleiden, bij betrokkene zelf ligt: "Iemand moet het zelf doen, en wij ondersteunen." Het kan voorkomen dat mensen met een passieve of zelfs reactieve houding bij haar komen: "Jullie gaan een baan voor mij zoeken". Het is dan de taak van de reïntegratieconsulent om iemand te

activeren. Een reactieve houding kan voortkomen uit de situatie van betrokkene: het feit dat hij of zij tot het einde van het schooljaar hard heeft gewerkt, vervolgens met ontslag geconfronteerd wordt en nog helemaal geen tijd heeft gehad om er over na te denken en te bezien wat hij of zij in de toekomst wil en kan gaan doen. Ná deze fase is iemand pas in staat om zich te oriënteren op de arbeidsmarkt en actief op zoek te gaan naar een nieuwe werkkring. Maar die tijd is er vaak niet. De reïntegratieconsulent ziet zich geplaatst voor de opgave de situatie juist in te schatten, daarop in te haken en versnelling aan te brengen in het verloop van het proces.

Kans Van Ingen ziet het als gemiste kans als de Voormelding dreigend ontslag te laat wordt ingestuurd, of als iemand wordt aangemeld voor reïntegratie 2e spoor en vervolgens alsnog vroegtijdig ontslagen wordt, waardoor er geen gebruik meer gemaakt kan worden van subsidie en daardoor het reïntegratietraject spaak loopt. Het is ook mogelijk voor werkgevers een gesprek aan te vragen bij een reïntegratieconsulent als er sprake is van dreigend ontslag en de Voormelding dreigend ontslag wordt opgestuurd. De consulent denkt dan mee over herplaatsingsmogelijkheden.

Succes! En waar haalt zij haar eigen motivatie uit? "Als iemand laat weten dat hij werk gevonden heeft en daarmee erg blij is. Dan is mijn dag goed!" Na een succesvol afgerond traject wordt de betrokkene nog een aantal maanden gevolgd door de medewerkers van Loyalis Mens en Werk.

Geïnteresseerde werkgevers kunnen voor meer informatie of advies contact opnemen met de adviesdesk: (045) 57 96 579 of een mail sturen naar: mens-en-werk@loyalis.nl. Voor algemene informatie kunt u kijken op www.loyalis.nl. ●

Barbara Motel is adviseur Dyade Advies bij de vestiging Amersfoort.

Aanvulling reglement Vervangingsfonds 2003 - 2004: verlenging bekostigde vervanging bij negatief functie-ongeschiktheidsadvies

De bekostiging van de vervanging van een werknemer, die in de zin van de WAO arbeidsongeschikt is, eindigt normaliter na 30 maanden. Er wordt vanuit gegaan dat de werknemer dan op grond van een positief FOA kan worden ontslagen. Als er een negatief FOA wordt afgegeven door UWV, heeft dit financiële gevolgen voor schoolbesturen: de bekostiging van de vervanging eindigt immers, terwijl de arbeidsongeschikte werknemer niet ontslagen kan worden. Het Vervangingsfonds komt schoolbesturen nu tegemoet door een aanvulling op de reglementen toe te passen. Deze aanvulling houdt in dat de vervanging voor een arbeidsongeschikte werknemer ook na 30 maanden bekostigd wordt indien er een negatief FOA is afgegeven. Voorwaarde hiervoor is dat de werkgever in de 18e maand na de eerste ziekte dag het FOA heeft aangevraagd. Tevens dient de werkgever 6 weken na ontvangst van het negatieve FOA opnieuw een aanvraag in. In gevallen waarin dit laatste niet mogelijk is – de werkgever mag maar 1 maal in de 3 maanden een FOA aanvragen – wordt de termijn van 6 weken verlengd totdat de werkgever een nieuwe aanvraag in kan dienen. De bekostiging van de vervanging eindigt uiteraard wanneer de betrokken werknemer hersteld is verklaard door de arboarts. Voor werkgevers, die na 1 januari 2003 een negatief FOA hebben ontvangen en die nog geen nieuw advies hebben aangevraagd, geldt een overgangsregeling: als binnen 6 weken na bekendmaking van de aanvulling op de reglementen (schoolbesturen zijn per schrijven van 11 september 2003 hierover geïnformeerd) alsnog een nieuw advies aangevraagd wordt, wordt de periode van bekostiging van vervanging verlengd tot het moment waarop het personeelslid op grond van een positief FOA kan worden ontslagen.

De Onderwijsbegroting; krenten

De Rijksbegroting van het kabinet Balkenende II lokte zoveel reacties uit dat u zou vergeten dat er ook nog een onderwijsbegroting bij hoorde. Alleen die onderwijsbegroting al kan wedijveren met een flink telefoonboek; en winnen. Wij visten voor u in de pap en haalden wat krenten naar boven. Ook op onze internetsite kunt u hierover informatie vinden.

door Hans Koster

Topprioriteiten van het ministerie

1. Autonomie, deregulering en medezeggenschap.
2. Innovatie en versterking van de kennisinfrastructuur.
3. Maximale participatie.
4. Een aantrekkelijk beroep in het onderwijs.

Ad 1: Autonomie, deregulering en medezeggenschap

Voor het **primair onderwijs** is de aandacht gericht op de invoering van lumpsumbekostiging per 1 augustus 2006. Voor lumpsum ingevoerd kan worden moet het vernieuwingsvermogen van het primair onderwijs worden vergroot. Scholen hebben daarvoor, volgens de minister, 'omgevingsgericht management met visie' nodig, om keuzes te maken en keuzes tot uitvoering te brengen.

Begin lumpsum, einde bestuurlijke krachtenbundeling. Door de lumpsumbekostiging wordt de bestedingsvrijheid van het onderwijs vergroot. Dat moet verbonden worden met onderwijskundig beleid. Op alle niveaus binnen de organisatie moeten de scholen daarin ondersteund worden. Tot nu toe gebeurde dat financieel door de maatregel bestuurlijke krachtenbundeling (de 150.000 gulden per jaar). Deze maatregel loopt af per 1 augustus 2004 en wordt niet verlengd. Schaalvergroting is niet langer een doelstelling van het ministerie. Ook kleine schoolbesturen moeten op weg kunnen met lumpsum. Er worden middelen vrijgemaakt voor de ondersteuning van de professionalisering van alle besturen. Voor kleine schoolbesturen komen er mogelijkheden om zich op vrijwillige basis te verenigen op een manier die hun autonomie niet aantast (b.v. franchiseketens, coöperaties).

Het ministerie ziet dit niet als een bezuiniging. Voor de kosten van versterking van bestuur en management in het primair onderwijs is op termijn het dubbele beschikbaar van wat nu aan bestuurlijke krachtenbundeling wordt besteed. Maar de verdeling van de gelden wordt natuurlijk anders.

Voor het **voortgezet onderwijs** is lumpsum al een tijd praktijk. De minister wil het stelsel vereenvoudigen. Tot nu toe is de bekostiging per schooljaar; dit wordt omgezet naar kalenderjaar. De leeftijdscorrectie voor de bepaling van de GPL (gemiddelde personeelslast) verdwijnt. De opslagen in de bekostiging (ADV, senioren, frictie e.a.) verdwijnen en worden opgenomen in de verhouding tussen het aantal leerlingen en de bekostigde personeelsleden. De basisformatie van een aantal schooltypes wordt gelijk getrokken. Het nascholingsbudget komt in de lumpsumbekostiging. Voor het praktijkonderwijs wordt de Regeling groeitelling afgeschaft. Door de schoolgrootte in het voortgezet onderwijs kan er globaler gefinancierd worden.

Voor het **praktijkonderwijs** dat nog onder de regeling van het primair onderwijs valt, wordt invoering van lumpsum op kortere termijn overwogen. In de begroting blijft het bij wensen. Het lijkt erop dat het praktijkonderwijs meteen meelift met de invoering van lumpsum in het primair onderwijs. Er zijn tenminste geen extra middelen voor snelle invoering van lumpsum vrijgemaakt.

De verplichte aansluiting van het voortgezet onderwijs bij het Participatiefonds wordt opgeheven. De administratieve lasten van met name de instroomtoets zijn nu erg hoog.

Meer ruimte voor eigen beleid heeft gevolgen voor verantwoordingsplicht van de scholen.

Toezicht van de overheid op:

1. kwaliteitseisen: *Inspectie*
2. rechtmatige besteding van de overheidsmiddelen: *accountant*
3. doelmatige besteding van de middelen: *monitoring van kerncijfers*

uit de pap!

Pilot lumpsum In 2003 start de voorbereiding van een pilot lumpsum voor het primair onderwijs. De eerste resultaten van dat onderzoek worden begin 2005 verwacht. Mede op basis van die gegevens zal de laatste hand gelegd worden aan de definitieve invoering van lumpsum.

Langere termijn De minister wil de financiële verantwoordelijkheid overdragen aan de sector. De arbeidsvoorwaarden kunnen dan gedecentraliseerd worden. De bedoeling is dat de besturenorganisaties en vakcentrales deze verantwoordelijkheid over zullen nemen. Dit is gepland voor als de lumpsumfinanciering ingevoerd is. Het

Rechtspositiebesluit WPO/WEC kan dan vervallen. Alle bestaande afspraken worden, al dan niet gewijzigd, opgenomen in de af te sluiten CAO. De minister stelt geld beschikbaar voor de hele sector primair onderwijs. Werkgevers en vakcentrales verdelen dat geld in de CAO-onderhandelingen.

Vervanging zal dan een zaak worden van schoolbesturen. De verplichting van een vervangingsfonds zal verdwijnen. Schoolbesturen worden zelf verantwoordelijk voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel wegens ziekte en voor de kosten van werkloosheidsuitkeringen.

Daarnaast wordt voor het primair onderwijs de verplichte jaarrekening ingevoerd. Met deze jaarrekening wil de minister de cijfers van de scholen kunnen vergelijken.

Ad 2: Innovatie en versterking van de kennisinfrastructuur

Voor het primair onderwijs wil de minister investeren in innovatie. Er is veel theoretische kennis over onderwijsvernieuwingen in het primair onderwijs die maar niet (of heel laat) landt in het primair onderwijs. Dat moet beter. De minister wil het innovatieklimaat versterken. Ze denkt dat dit de kwaliteit van het onderwijsproces zal verbeteren. Het voortgezet onderwijs krijgt op dit gebied een uitgebalanceerde set innovatieve projecten als 'good practice' aangeboden.

Ad 3: Maximale participatie

Het beheersen van de Nederlandse taal is een belangrijke voorwaarde voor participatie in de maatschappij. Leerlingen die rechtstreeks uit het buitenland instromen zijn volgens de minister gebaat bij een eerste opvang anderstaligen. Voor deze leerlingen worden schakelprogramma's ontwikkeld. In 2004 worden daar pilots voor gestart. Daarmee worden ze voorbereid op doorstroom naar het reguliere primair onderwijs.

Om de effectiviteit van het onderwijs te meten wil de minister dat alle leerlingen aan het begin van de basisschool en tussentijds worden getoetst. Die toetsresultaten gaan dienen om de bekostiging van het onderwijsachterstandenbeleid op te baseren.

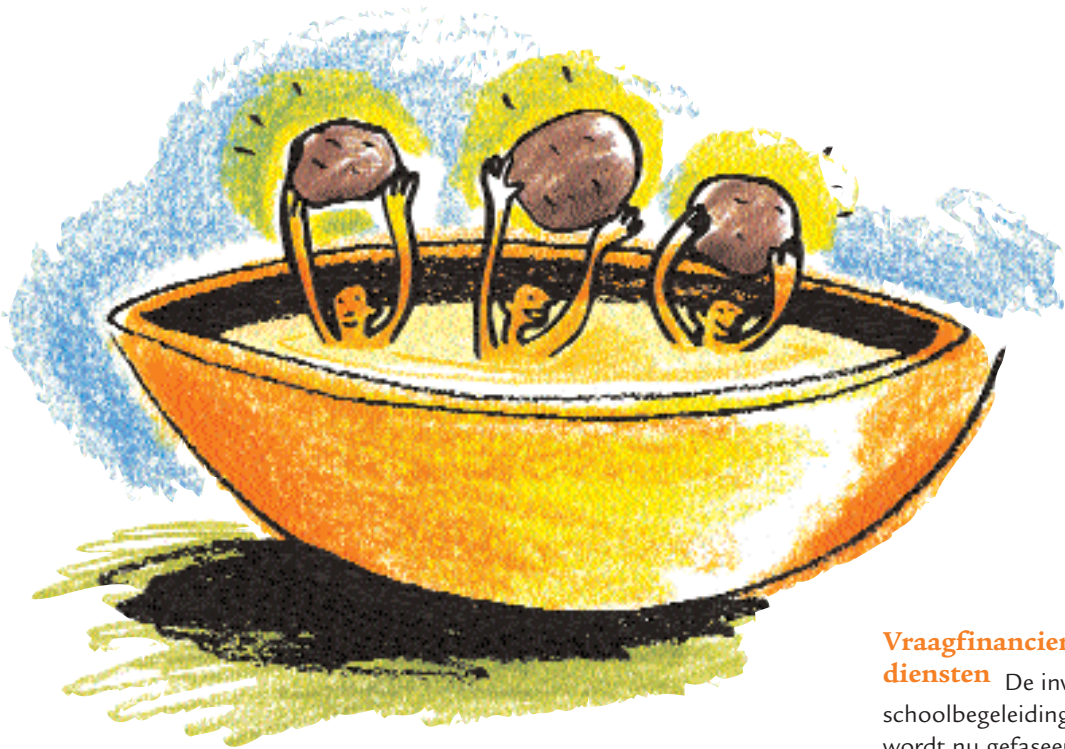
Er komt geen extra geld voor vrij. Integendeel. Er worden geldstromen samengevoegd. Dat werkt efficiënter en dus blijft er geld over. Dat geld wordt bezuinigd. In 2002 zitten er 398.000 achterstandskinderen in het primair onderwijs. 198.000 daarvan zijn autochtoon; 200.000 allochtoon. Per 1 augustus 2006 worden de gewichtengelden en de gelden van het gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid samengevoegd en rechtstreeks aan de scholen overgemaakt. De bekostiging van OALT wordt per 1 augustus 2004 beëindigd.

Scholen in het voortgezet onderwijs krijgen de mogelijkheid de leerlingenbegeleiding te versterken, met name voor risicoleerlingen. De minister wil ook de maatschappelijke stage bevorderen. De uitval in met name het VMBO moet daardoor teruggedrongen worden. Ook meer eigentijds materiaal en programma's moeten op dat terrein hun werk doen.

Ad 4: Een aantrekkelijk beroep in het onderwijs

Er worden extra maatregelen genomen om het beroep leraar in het primair onderwijs aantrekkelijker te maken. Onderwijspersoneel moet zelf meer verantwoordelijk worden voor zijn eigen professionaliteit. Voor nieuwe groepen die de school instromen (onderwijsassistenten, zij-instromers, leraren in opleiding) moet de school een opleidingsfunctie krijgen. Die functie hoort ingebed te zijn in het integraal personeelsbeleid. Het ontwikkelproject 'Opleiden in de school' loopt van 2002 tot en met 2004. Er doen ongeveer 350 scholen aan mee.

>>

Overige krenten uit de pap

Achterblijvende scholen Scholen die achterblijven kunnen op extra aandacht van het ministerie rekenen. Het kost niets extra's, want de Inspectie komt toch al langs. Als u hiermee te maken krijgt, valt u onder het 'Bestuurlijk natraject zwakke scholen'.

Leerplicht Hoeveel kinderen er in Nederland wel leerplichtig zijn, maar niet naar school gaan, is onbekend. Dat wordt niet centraal bijgehouden. Dat wil de minister verbeteren. Volgend jaar eerst een nulmeting en daarna komen er streefcijfers.

Het **onderwijsnummer** wordt in het voortgezet onderwijs in 2004 en in het primair onderwijs in 2006 ingevoerd. Invoering van het onderwijsnummer is bedoeld om de administratieve lastendruk te verminderen en de mogelijkheden van controle te vergroten.

Meer geld voor onderwijshuisvesting Het ministerie stelt vanaf 2002 extra geld beschikbaar via het gemeentefonds voor onderwijshuisvesting. De bedoeling is een 'kwaliteitsslag' te maken voor schoolgebouwen om ze meer te laten voldoen aan de huidige eisen. Gedacht moet worden aan het creëren van kleine ruimten voor individueel werken, en/of remedial teaching, voor werkplekken van docenten, ict-onderwijs en de vernieuwingen van het voortgezet onderwijs. Voor deze ambitie wordt 68 miljoen extra ingezet in de periode tot 2007. Het is ook de bedoeling dat per 1 januari 2005 taken van gemeenten inzake onderhoud van schoolgebouwen overgaan naar de schoolbesturen. De problematiek van buitenonderhoud ten laste van de gemeente en binnenonderhoud ten laste van het bestuur wordt daarmee opgelost.

Vraagfinanciering schoolbegeleidingsdiensten De invoering van de vraagfinanciering bij schoolbegeleidingsdiensten wordt uitgesteld. Het wordt nu gefaseerd ingevoerd in de periode 2005 tot en met 2007.

Zwemmen Uit onderzoek is gebleken dat 85% van de kinderen aan het einde van de basisschool een zwemdiploma heeft. Het ministerie vindt dit te weinig en wil dit opvoeren tot 95%. Daarvoor krijgen 35 gemeenten extra geld "waarmee zij aanvullende arrangementen kunnen inrichten". Kost per jaar zo'n 4,5 miljoen. (Ter vergelijking: voor extra middelen voor innovatie in het primair onderwijs is de helft beschikbaar. Tip: doe die innovatie in het zwembad!)

Formatie onderbouw primair onderwijs

Het ministerie kent voor leerlingen in de onderbouw meer formatie toe dan voor leerlingen in de bovenbouw. De school mag dit anders inzetten, maar moet zich realiseren dat dit uitgelegd moet kunnen worden, b.v. aan de Inspectie.

Schooltijden De minister wil per wet de Regeling schooltijden voor het primair onderwijs aanpassen. In die wet worden de regels versoepeld. De positie van de ouders, via de medezeggenschapsraad, wordt versterkt. De versoepeling van de regels geldt hier dus alleen voor de regels van de overheid, niet voor de werkvloer.

Service aan de school Het ministerie wil de mogelijkheden tot het opvragen van informatie sterk verbeteren. Iedere school krijgt een eigen 'website' bij Cfl. Daarop kan de school, na inloggen, alle bekostigingsgegevens permanent inzien, inclusief de onderliggende regelgeving. Bovendien kan de school zich op die manier vergelijken met anderen via benchmarks op het gebied van leerlingenaantallen, doorstroomresultaten, personeel en financiën. Het moet leiden tot betere informatievoorziening, en, wordt meteen vermeld, tot betere verantwoording.

De cijfers

Leerlingen in het basisonderwijs (afgerond op duizendtallen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
geen gewicht	1142	1159	1172	1184	1193	1201	1209
0,25	198	185	176	170	166	163	161
0,4	1	1	1	1	1	1	1
0,7	3	3	3	3	3	3	3
0,9	200	202	202	202	203	204	205
subtotaal (afgerond)	1549	1552	1556	1561	1567	1573	1580
anderstalig in basisonderwijs	9,1	9,4	9,6	9,6	9,7	9,8	9,8
anderstalig in het VSO - WEC	10,5	10,8	11,2	11,5	11,8	12	12,2

Leerlingen in het speciaal basisonderwijs (in duizendtallen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
deelnamepercentage	52,1	52,1	51,8	51,3	50,8	50,2	49,6
kosten WSNS (in miljoenen)	3,3	3,2	3,2	3,2	3,1	3,1	3,0
	312,7	300,3	298,9	299,6	300,4	301,3	302,3

Wat kost dat kind? (in duizenden)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
basisonderwijs	3,7	3,9	3,8	3,8	3,8	3,9	3,8
speciaal basisonderwijs	7,7	8,2	8,3	8,4	8,5	8,5	8,5
(voortgezet) speciaal onderwijs	13,5	14,9	14,9	14,8	14,8	14,8	14,8

Leerlingen in het voortgezet onderwijs

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
aantal ingeschreven leerlingen (in duizendtallen)	875	885	896	902	905	904	899
aantal normatieve fte's (in duizendtallen)	72	72	73	74	75	75	75
totaal aantal scholen	712	673	662	660	660	660	660
gem. aantal leerlingen per school	1229	1316	1364	1367	1371	1370	1363

Bij de begroting zijn wel wat vragen te stellen Uit de heup geschoten:

- > De gelden voor bestuurlijke krachtenbundeling (de klassieke 150.000 gulden) verdwijnen. Dat wordt herverdeeld. In totaal wordt het meer, maar een individueel bestuur kan er op achteruit gaan. Wanneer weten de besturen en scholen waar ze aan toe zijn?
- > De bekostiging van achterstandsproblematiek wordt samengevoegd. Dat is efficiënter. Die efficiëntie wordt meteen afgeroomd. Dat heet geen beleidsombuiging (oudewets); ook geen beleidsinnovatie (ook verouderd), maar efficiëntiafoming. Een nieuw woord, voor minder geld. De afoming is al ingeboekt, de efficiëntie moet nog volgen.
- > De minister wil de bekostiging van het achterstandenonderwijs laten afhangen van de resultaten van toetsen. Dat wordt een spannende uitdaging. Als de eerste toets lekker slecht gemaakt wordt en de tweede toets extra goed, vaart het schip met geld de school binnen. Directeuren houden wel van een schip met geld. Dus moeten er overal toetscontroleurs aangesteld worden. Die eten eerst het geld op dat bezuinigd moet worden en zorgen daarna voor meer regels in plaats van minder. Daarna wordt alles weer afgeschafte door het volgende kabinet. Dat kabinet wil dan meer werk, minder regels, maar dat is nog niet algemeen bekend.
- > Het Vervangingsfonds verdwijnt op termijn. Gaan scholen dan zelf hun vervanging verzekeren? Via een geprivatiseerd vervangingsfonds? Of via de Amersfoortse? Geeft dat minder regels?
- > De minister probeert van alles om meer leraren het onderwijs in te krijgen. Dat helpt weinig. De minister kan beter proberen de economische crisis wat te laten groeien. In deze tijd van crisis komt iedereen weer naar de veilige haven van het onderwijs terug. Goed salaris, ijzersterke rechtspositie en veel vakanties. Dat verkoopt beter dan verhalen van een minister.
- > Consultancybedrijven krijgen harde klappen. In sommige bedrijven worden consultants al gemeden alsof ze melaats zijn. Die consultants moeten wel eten. Waarschijnlijk melden ze zich massaal aan als directeur. Weg leraren- en directeurentekort.
- > De vakbonden vinden de plannen van de minister veel te mager. Er moet meer geld voor personeel komen want zo wordt het niets. De markt luistert ook al niet naar de vakbonden. Het onderwijs stroomt vol! Weg basis voor looneisen van de vakbeweging.
- > De minister trekt extra geld uit voor de kosten van internet. Intussen is KPN de minister te hulp geschoten door een gratis aanbod. De scholen krijgen het extra geld van de minister toch en kunnen het nu anders inzetten. Meevaller!
- > Als een beginnend directeur gestoord dreigt te worden van de nieuwe regels en voorschriften heeft het ministerie nog een meevaller in petto. Er is extra geld beschikbaar voor begeleiding van startende directeuren. Wat klagen we dan nog?

1 Nogmaals: onderwijspersoneel en het ziekenfonds. Wanneer moet mijn personeel zich particulier verzekeren?

In Dyade nummer 8-9 werd antwoord gegeven op de vraag of iemand die in het onderwijs werkt zich particulier moet verzekeren. We gaan hier nog even kort in op het personeel werkzaam in het onderwijs waarvoor geen ZFW-premie wordt afgedragen (onderwijzend personeel, onderwijsondersteunend personeel openbaar onderwijs en onderwijsondersteunend personeel boven de loongrens ZFW).

Incidenteel komt het voor dat personeelsleden per ongeluk zijn verzekerd in het ziekenfonds. Dit kan zich voordoen bij personeelsleden met een partner in het bedrijfsleven, waarbij de partner een hoger inkomen heeft, maar met dat inkomen wel onder de ziekenfondsgrens valt. Ziekenfondsen hebben niet in de gaten dat de partner van een ziekenfondsverzekerde een betrekking heeft waarbij geen ZFW-premie wordt afgedragen. Men schrijft betrokkene dan in als medeverzekerde van de hoofdverzekerde. Met ingang van 1 januari 2000 is de regelgeving hieromtrent gewijzigd. Kort gezegd komt die wijziging erop neer dat een ieder die op grond van enige bepaling in de ziekenfondsregelgeving op eigen titel van ziekenfondsverzekering is uitgesloten ook niet medeverzekerd kan zijn bij de partner. Als bij een steekproef een meeverzekerde door de mand valt, kan hij of zij rekenen op een fikse boete. Want conform de Ziekenfondswet heeft de verzekerde de plicht te melden dat hij of zij niet meer onder de Ziekenfondswet valt. Blijkt dat de betrokkene ten onrechte in het ziekenfonds verzekerd was, dan zal het ziekenfonds de gemiste ziekenfondspremie voor de gehele periode op het betrokken personeelslid verhalen inclusief een boete. Ook als men geen medische kosten heeft gemaakt, dan nog heeft het ziekenfonds kosten. Voor elke verzekerde maakt het ziekenfonds namelijk per kwartaal een bedrag over aan de huisarts. Er zijn gevallen bekend waarin onderwijskrachten rekeningen van meer dan € 5000,- gepresenteerd kregen.

2 Ik ben gaan samenwonen en heb een samenlevingscontract. Moet ik dit aan het pensioenfonds doorgeven, zodat mijn partner na mijn eventuele overlijden in aanmerking komt voor het nabestaandenpensioen?

Het ABP/Loyalis verstaat onder partner: de persoon waarmee iemand getrouwd is of de persoon die als iemands partner geregistreerd is bij de gemeente. Indien u overlijdt, dan hoeft uw partner geen actie te ondernemen naar ABP. Uw gemeente informeert het ABP automatisch zodra het overlijden bij de gemeente bekend is. Daarna ontvangt uw partner van het ABP een vragenformulier. De bij het ABP bekende gegevens zijn al ingevuld. Hij of zij hoeft deze alleen te controleren en ontbrekende informatie aan te vullen.

3 Ik heb tot aan het eind van vorig schooljaar betaald ouderschapsverlof gehad. Ik ga nu minder werken. Moet ik nu een deel van het betaalde ouderschapsverlof terugbetalen?

De CAO-tekst (artikel G21) bepaalt dat de werknemer, die binnen 6 maanden na afloop van het betaalde en eventueel daarop volgende onbetaalde ouderschapsverlof minder gaat werken dan zijn oorspronkelijke betrekkingsomvang, het salaris terugbetaalt dat hij uit hoofde van de Regeling betaald ouderschapsverlof heeft ontvangen over de omvang waarmee zijn werktijdfactor wordt verminderd.

Als u binnen 6 maanden na het einde van het betaalde ouderschapsverlof minder gaat werken, moet u dus het teveel genoten ouderschapsverlof terugbetalen. Het recht op ouderschapsverlof is in dit geval gerelateerd aan de nieuwe werktijdfactor.

Een voorbeeld om dit te verduidelijken:

Een werknemer met een werktijdfactor van 1,0000 heeft 415 uur betaald ouderschapsverlof opgenomen. Na afloop komt hij terug voor werktijdfactor 0,8. Hij heeft volgens de regeling echter maar recht op $0,8 \times 415 = 332$ uur betaald ouderschapsverlof. Hij heeft 415 uur genoten en moet dus $415 - 332 = 83$ uur terugbetalen. Als u voordat u betaald ouderschapsverlof opneemt, al zeker weet dat u na de verlofperiode minder gaat werken, doet u er verstandig niet meer uren verlof op te nemen dan waarop u op grond van uw nieuwe werktijdfactor recht heeft.

N.B. In de CAO-voortgezet onderwijs 2003-2005 is het (betaald) ouderschapsverlof geregeld in hoofdstuk 9, in de paragrafen 9, 10 en 11.

4

Ik ben pas verhuisd en dichterbij de werkgever gaan wonen. Het verschil tussen wonen en werken bedraagt nu 7 zones. Kom ik in aanmerking voor een verhuisvergoeding?

Nee. In artikel 53 van het Rechtspositiebesluit WPO/WEC is geregeld wanneer u in aanmerking komt voor een verhuiskostenvergoeding.

Lid 1:

De betrokkene, die is verhuisd en een woning heeft betrokken die gelegen is op of binnen een afstand van 5 zones van de plaats van tewerkstelling, ontvangt een tegemoetkoming in de verhuiskosten verleend indien:

- a. hij is benoemd in een standplaatsbetrekking;
- b. hij voor tenminste 1 jaar is benoemd;
- c. hij op een afstand van 6 of meer zones woonde van de plaats van tewerkstelling;
- d. de reisafstand tussen de woonplaats en de plaats van tewerkstelling als gevolg van de verhuizing met ten minste 5 zones is bekort.

N.B. In de CAO-voortgezet onderwijs 2003-2005 is de verhuiskostenvergoeding geregeld in hoofdstuk 7, artikel 7.1.

Om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen, moet aan de hierna vermelde voorwaarden worden voldaan:

- > benoeming in een standplaatsbetrekking (0.6 formatieplaats of meer, waarbij vervangingswerkzaamheden en contractativiteiten niet meetellen);
- > benoeming voor tenminste 1 jaar;
- > wonen op een afstand van 6 of meer zones van de plaats van tewerkstelling;
- > door de verhuizing wordt de reisafstand tussen de woonplaats en de plaats van tewerkstelling met tenminste 5 zones bekort;
- > de nieuwe woning is gelegen op of binnen een afstand van 5 zones van de plaats van tewerkstelling;
- > de verhuizing vindt bij een indiensttreding plaats binnen:
  - a. 2 jaar na benoeming in vaste dienst
  - b. 3 jaar na indiensttreding;
- > de verhuizing vindt bij een verplaatsing plaats binnen 2 jaar na de datum van verplaatsing;
- > de aanvraag moet binnen 6 maanden na de verhuizing worden ingediend bij het bevoegd gezag.

5

Ik werk op een basisschool in Gouda en daar woon ik ook op kamers. Ik sta nog bij mijn ouders ingeschreven. Kom ik in aanmerking voor een tegemoetkoming in de kosten van het op kamers wonen?

Ja. Dit is geregeld in het Rechtspositiebesluit WPO/WEC. Artikel 63: Aanspraak op tegemoetkoming in pensionkosten.

1. De betrokkene die bij een verhuizing in aanmerking zou komen voor een tegemoetkoming in verhuiskosten, en die naar het oordeel van het bevoegd gezag niet in de gelegenheid is dagelijks heen en weer te reizen tussen zijn woning en de plaats van tewerkstelling, heeft gedurende het eerste jaar, gerekend vanaf de datum waarop betrokkene in een standplaatsbetrekking is benoemd, aanspraak op een tegemoetkoming in pensionkosten, indien hij een pension betreft dat gelegen is op of binnen een afstand van 5 zones van de plaats van tewerkstelling.
2. De in het 1^e lid bedoelde tegemoetkoming bedraagt 90% van de werkelijk gemaakte pensionkosten, met een maximum als aangegeven in bijlage 3, onder 4 van het Rechtspositiebesluit.
3. De betrokkene heeft slechts aanspraak op een tegemoetkoming in de te maken reiskosten binnen Nederland, voor zover hij die 1 keer per week maakt voor het bezoeken van zijn woonplaats.

N.B. In de CAO-voortgezet onderwijs 2003-2005 is de vergoeding verplaatsingskosten geregeld in hoofdstuk 7, artikel 7.1.

S Start nieuwe post-HBO opleiding leraar lichamelijk opvoeding primair onderwijs

In september zijn enkele hogescholen gestart met de post-HBO opleiding leraar lichamelijke opvoeding primair onderwijs. Door een wetswijziging in 2001 zijn zij-instromers niet bevoegd tot het geven van gymnastiek aan de groepen twee tot en met acht. Voor PABO-afgestudeerden geldt dit vanaf de lichte 2005. Willen zij gymnastiekles geven dan moeten ze de nieuwe opleiding gaan doen.

Daarnaast is er de mogelijkheid om leraar lichamelijke opvoeding in het primair onderwijs te worden. Een school kan iemand met een MBO-diploma sport en bewegen (CIOS) en de juiste onderwijskwaliteiten aanstellen als onderwijsassistent lichamelijke opvoeding. De Academie voor Lichamelijke Opvoeding (ALO), kan dan in overleg met de school en de assistent in kwestie een verkort opleidingstraject op maat ontwikkelen.

N Nieuwe kwalificatiestructuur voor het onderwijs

Naar verwachting dit najaar zal de minister een notitie naar de Tweede Kamer sturen betreffende een nieuwe kwalificatiestructuur voor het onderwijs. De minister wil aansluiten op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en het personeelsbeleid van scholen. Het ligt in de bedoeling een pakket van basiscompetenties voor de verschillende beroepen te ontwikkelen en zoveel mogelijk ruimte te geven aan de scholen om aanvullende competenties te formuleren.

O OESO waarschuwt voor tekort aan leraren

In bijna alle westerse landen worstelt het onderwijs met een tekort aan leraren. Het lerarenkorps vergrijsst en er is gebrek aan instroom van jongeren, omdat banen in het bedrijfsleven meestal lucratiever zijn. De meeste leraren in het basisonderwijs zijn boven de veertig.

In het voortgezet onderwijs is in Italië en Duitsland de helft van de leraren vijftig jaar of ouder. In Zweden, Finland, Noorwegen en Nederland is een op de drie leraren ouder dan vijftig. Het rapport signaleert ook een belangrijk verschil tussen de studieresultaten van mannen en vrouwen. Onderzoek in 43 landen maakte duidelijk dat vrouwen mannen voorbijstreven op elk niveau van het onderwijs. Meisjes denken vaker dat zij een goed betaalde baan na hun studie kunnen krijgen. Jongens haken eerder af tijdens hun studie. Jongens lijken moeilijker obstakels te kunnen overwinnen die ze tijdens hun opleiding tegenkomen.

Bron: VBKO

V Valse nota's?

Onlangs vernam de redactie een vreemde ervaring van een school in Amsterdam met praktijken van het bedrijf, dat handelde in landkaarten. De school kreeg een telefoontje waarom een rekening van oktober 2002 niet betaald was. Het juiste adres van de school werd gevraagd en de naam van de directeur, want men vermoedde dat de rekening naar een verkeerd adres was gestuurd. Het betrof een zending landkaarten. De school heeft deze zending nooit ontvangen. De school kreeg via de fax een kopie van die nota.

Toen werd teruggebeld was het bedrijf niet bereikbaar of werd vanuit de auto getelefoneerd en beloofd dat er zou worden teruggebeld. Toen er uiteindelijk werd teruggebeld en de directeur vroeg om welk merk kaarten het ging en welk afleveradres was gebruikt, zou er opnieuw worden teruggebeld. Want dat moest worden uitgezocht. Toen men na 10 minuten terugbelde, werd gezegd dat het om een vergissing ging, dat het een andere school betrof. Gaat het hier om een bedrijf dat misbruik maakt van de goedgelovigheid van de directeuren en dat snel wordt betaald zonder eerst gedegen te kijken of er wel geleverd is?

De naam van het bedrijf is bij de redactie bekend. Heeft u ook een dergelijke ervaring, meld het ons! redactiedyade@dyade.nl

Regeling inschaling bij onderwijs als tweede loopbaan

De minister heeft een aparte regeling afgekondigd voor de inschaling van zij-instromers, waarin vooral de discussie over de vraag wat onder relevante ervaring moet worden verstaan wordt opgelost. Een personeelslid kan niet hoger worden ingeschaald dan op het maximum van de functie. Wordt een personeelslid eerst benoemd of aangesteld in de functie van onderwijsassistent, dan kan inschaling niet hoger plaatsvinden dan maximum schaal 4, ook al verdiende hij buiten het onderwijs meer. Stroomt hij door naar de functie van groepsleerkracht, bijvoorbeeld omdat hij zijn getuigschrift HBO heeft gehaald, dan mag vervolgens uitgegaan worden van het naasthogere bedrag van zijn laatstverdiende salaris buiten het onderwijs. Wel moet het personeelslid in de functie buiten het onderwijs in een periode van 12 aaneengesloten maanden gedurende tenminste 60 werkdagen een inkomen hebben gehad en naar het oordeel van het bevoegd gezag relevante ervaring hebben opgedaan. De regeling geldt voor instellingen die bekostigd worden op basis van het declaratiestelsel.

Bron: Uitleg Gele Katern nummer 18 d.d. 31 juli 2002

Ministerie OCW bevestigt: verlofaanspraken uit CAO-primair onderwijs gelden

Het niet langer uitvoeren van de verlofbepalingen van het Rechtspositiebesluit WPO/WEC leidt niet tot bekostigings sancties. Dat heeft het ministerie van OCW bevestigd na aandringen van de werkgeversorganisaties in het onderwijs. We adviseren u dan ook om alleen nog de verlofbepalingen en de bepalingen uit de Wet arbeid en zorg uit hoofdstuk G van de CAO-primair onderwijs 2002-2004 uit te voeren als deze CAO voor u van toepassing is. Het verlofhoofdstuk uit het Rpbo zou per 1 augustus 2003 worden gedecentraliseerd en naar de CAO-primair onderwijs gaan. Dat is in 2002 al afgesproken met de toenmalige minister van onderwijs. Daarom heeft de CAO-primair onderwijs 2002-2004 een hoofdstuk G. Daarin staan deze verlofbepalingen, gedeeltelijk gemoderniseerd, en de bepalingen uit de Wet arbeid en zorg. Omdat de oude verlofbepalingen ook weer zijn opgenomen in het onlangs in werking getreden Rechtspositiebesluit WPO/WEC, ontstond bij scholen verwarring over de geldigheid. Met de werknemersorganisaties is afgesproken dat zij hun leden adviseren om alleen nog een beroep te doen op de verlofbepalingen uit hoofdstuk G van de CAO-primair onderwijs.

Minister Brinkhorst positief over KPN-aanbod (29 september 2003)

Het aanbod van KPN aan de scholen zit volgens minister Brinkhorst van Economische Zaken juridisch goed in elkaar. Dit heeft hij gezegd in antwoord op kritische vragen tijdens een overleg met de Tweede Kamer.

Tijdens dit overleg bleek tevens dat de minister 7 voorwaarden aan het aanbod van KPN heeft gesteld:

- > Het aanbod moet beperkt blijven tot maximaal 3 jaar.
- > Scholen moeten individueel vrij kunnen kiezen zonder dat een minimum aantal scholen mee moet doen.
- > Scholen moeten tussentijds en na afloop zonder extra kosten kunnen overstappen naar een andere aanbieder.
- > Indien de NMA of OPTA gedurende de looptijd van het project vaststelt dat (bedrijfsonderdelen van) KPN een economische machtspositie (na herziening van de Telecommunicatiewet) heeft op een van de betrokken markten, wordt het project stopgezet; dit gebeurt ook als er sprake is van misbruik of strijdigheid met een door OPTA opgelegde verplichting.
- > XS4ALL – de dochter van KPN die de aansluitingen zal verrichten – moet de gemaakte kosten ook daadwerkelijk bij KPN in rekening brengen.
- > XS4ALL zal in de publiciteit het voortouw nemen.
- > KPN mag geen gratis vaste lijn aanbieden, indien geen ADSL voorhanden is. Aan scholen moeten daarvoor de gebruikelijke kosten in rekening worden gebracht.

Op de vraag of dit betekent dat moet worden gewacht op de nieuwe Telecommunicatiewet om zekerheid te krijgen over de levensvatbaarheid van het project, antwoordde de minister ontkennend. Volgens minister Brinkhorst is ook in die situatie het aanbod van KPN juridisch in orde.

Volgens staatssecretaris Van der Laan ontstaat door het aanbod geen afhankelijkheidsrelatie voor scholen. Scholen kunnen ook voor een andere aanbieder kiezen. Tevens heeft zij KPN kenbaar gemaakt dat KPN geen reclame mag maken via aan het aanbod gerelateerde diensten.

Inmiddels heeft nl.tree aangekondigd met een alternatief aanbod te komen. Het aanbod dat scholen tot nu toe hebben ontvangen zal dus worden aangepast. Meer informatie op de website van nl.tree.

Niet te snel beslissen is dus het devies.

De cliëntenraad

Zoals u wellicht weet beschikt Dyade Dienstverlening Onderwijs over een cliëntenraad. In dit magazine staat regelmatig een kort verslag van het overleg tussen de cliëntenraad en de Raad van Bestuur van Dyade. In dit artikel treft u, naast een verslag van de laatste twee bijeenkomsten op 5 juni en 11 september jl., informatie aan over het doel en de samenstelling van de cliëntenraad.

door Hubert Schalkwijk

Doel en bevoegdheden De cliëntenraad heeft tot doel een evenwichtige binding te bevorderen en in stand te houden tussen Dyade en haar klanten, alsmede een bijdrage te leveren aan de optimalisering van de dienstverlening. De cliëntenraad kan gevraagd en ongevraagd adviseren over de kwaliteit van de dienstverlening, de samenstelling van de dienstverleningspakketten (Dyade Personeel, Dyade Financieel en Dyade Advies) en nieuwe diensten. De cliëntenraad kan leden voordragen voor benoeming in de Raad van Toezicht van Dyade.

Samenstelling Het aantal leden van de raad wordt bepaald door het aantal regio's dat Dyade kent. Iedere regio kan een vertegenwoordiger afvaardigen. Bestuursleden en schoolleiders zijn paritair vertegenwoordigd in de cliëntenraad. Bij de samenstelling van de raad wordt zoveel mogelijk gestreefd naar vertegenwoordiging van alle denominaties en soorten onderwijs, met dien verstande dat tenminste 50% van de leden afkomstig is uit het primair onderwijs. In de situatie dat een klant geen diensten meer afneemt van Dyade (geen klant meer is) vervalt zijn/haar vertegenwoordiging. ●

Hubert Schalkwijk is voorzitter van de cliëntenraad en adjunct-secretaris RVKO te Rotterdam.

De afgelopen periode heeft de cliëntenraad Dyade een aantal waardevolle suggesties gedaan op het gebied van:

- > Betaalbaarheid van kwaliteit.
- > Het aanstellen van 1 aanspreekpunt binnen Dyade (bijvoorbeeld via een accountmanager).
- > De inzichtelijkheid van de tarieven.

- > Het inschakelen van (externe) deskundigheid.
- > De kwaliteit van de dagelijkse dienstverlening.
- > Het thema 'afsprake = afspraak'.
- > Het vestigingsbeleid.
- > Het instellen van regionale bijeenkomsten.
- > Onderzoek naar nieuwe mantelcontracten (bijvoorbeeld Arbodiensten).
- > Het nieuwe bekostigingsstelsel Lumpsum.

Cliëntenraad 5 juni 2003

PriceWaterhouseCoopers (PWC) PWC geeft een presentatie over de werkzaamheden van het accountantskantoor voor Dyade. Voor de meeste vestigingen heeft Dyade een contract afgesloten met PWC. Voor PWC is het cruciaal dat relevante stukken voor de accountantsverklaring(en) tijdig door besturen worden aangeleverd bij Dyade. De raad verzoekt het aantal accountantsverklaringen terug te dringen. In de werkgroep PWC en Dyade zal het initiatief worden genomen een en ander mee te nemen in de gesprekken met het ministerie van OCW en gemeenten.

Tariefstructuur Dyade De heer De Wild (stafmedewerker Marketing Dyade) geeft een presentatie over de nieuwe tariefstructuur zoals deze gebruikt zal gaan worden. Offertes zullen worden uitgebracht conform de nieuwe structuur. De leden van de raad kunnen zich vinden in de gekozen structuur.

Cliëntenraad 11 september 2003

Lumpsum De heer Bergevoet (directeur vestiging Dyade Ede) geeft een presentatie over de manier waarop Dyade inspeelt op het nieuwe bekostigingsstelsel Lumpsum voor het primair onderwijs. Vanuit de raad wordt opgemerkt dat Dyade niet te lang moet wachten om informatie naar de klanten te geven. De concurrenten van Dyade zijn op dit punt al actief. Volgens de raad heeft Dyade alles in zich om juist als trendsetter inhoud te geven aan lumpsum voor het primair onderwijs. De raad wil graag optimaal geïnformeerd blijven op dit punt.

Dyade Personeel De heer Van Dommele (directeur vestiging Dyade Aalsmeer) geeft uitleg over de migratie van Dyade naar Edukaat. Edukaat is software voor salarisbetalingen geleverd door Pink Roccade. In het verleden zijn er workshops geweest met klanten over wensen en behoeften op het gebied van salarisverwerking. Belangrijke klantwensen zijn: managementinformatie en on-line verwerking. Met het pakket Edukaat kan Dyade in deze behoefte voorzien. Per 1 januari 2004 gaat Dyade over op dit pakket. De raad vraagt aandacht voor een zorgvuldige implementatie en geeft het advies goed met klanten te communiceren over het migratietraject en de betekenis hiervan voor klanten.

Stimuleringsregeling beginnende directeuren in het primair onderwijs 2003-2004

Vers van de pers en de inkt is nog nat.

Prinsjesdag was nog niet begonnen en daar was
opeens als donderslag bij heldere hemel vanuit het
ministerie een subsidiemaatregel die er toe doet:
beginnende directeuren kunnen een coachings- en
begeleidingstraject krijgen ter waarde van € 6.000,-
Daar kunnen we wat mee!

door Rene van Eijk

Wat is (volgens het ministerie) de achtergrond?

Er is een klein structureel tekort aan directeuren in het primair onderwijs. Dit tekort loopt naar verwachting de komende jaren gestaag op. Met name bij de directeuren als groep is sprake van een enorme vergrijzing die uiteindelijk zal leiden tot nog meer vacatures.

Het ministerie is van mening dat er de komende jaren daarom extra inspanningen nodig zijn om de dreigende tekorten zo goed mogelijk op te vangen. Voorwaar geen slechte gedachte! Nu zijn er verschillende groepen nieuwe directeuren: doorstromers vanuit andere onderwijsfuncties en zij-instromers van buiten het onderwijsveld (over het algemeen zonder onderwijsbevoegdheid). Het doel van deze stimuleringsregeling is de aanstelling of benoeming van beginnende directeuren in het primair onderwijs te stimuleren en een voortijdige uitstroom van die groep te beperken.

Uit de praktijk blijkt dat schoolbesturen op een aantal praktische belemmeringen stuiten bij het aanstellen van een directeur zonder onderwijsbevoegdheid. Met name de onbekendheid met het onderwijs en de onderwijsorganisaties (de onderwijscultuur) zorgt voor problemen. Problemen die men kan voorkomen door

een goed coachings- en begeleidingstraject. Zo'n traject kost veel tijd en inspanning en kan daarom eigenlijk niet aan collega-directeuren overgelaten worden. Zij zitten immers ook al met een behoorlijke werkdruk.

Met de nu beschikbaar gestelde subsidie kan in ieder geval tijd vrijkomen voor die begeleiding. Meer over deze regeling vindt u in het Gele Katern van 10 september 2003 (pagina 29 e.v.). Besturen die op of na 1 augustus 2003 een beginnende directeur hebben benoemd (van binnen of buiten het onderwijs), kunnen in aanmerking komen voor een subsidie van € 6.000,- ten behoeve van de begeleiding en coaching van deze directeur. Voorwaarde is dat de directeur nog nooit eerder een functie als directeur in het primair onderwijs heeft gehad en dat hij of zij minimaal 0,4 fte tijd heeft voor managementtaken.

Natuurlijk wilt u een zo goed mogelijke begeleiding voor die net binnen gehaalde zeer enthousiaste, maar nog zo onervaren directeur. Vanuit onze kennis van het onderwijsveld en de onderwijscultuur en met onze zeer brede kennis op het gebied van coachen en begeleiden kan Dyade hier natuurlijk een mooie rol in vervullen. Neem gerust contact op met de afdeling Advies van Dyade voor een vrijblijvende offerte. Maar wees er snel bij. De kas van deze maatregel lijkt behoorlijk gevuld met ruim tweeënhalf miljoen euro, maar een eenvoudige rekensom leert ons dat niet meer dan 450 directeuren zo'n traject kunnen krijgen. En het ministerie is ook heel duidelijk: wie het eerst komt die het eerst maalt.

René van Eijk is Adviseur Dyade Advies bij de vestiging Amersfoort.

Interview met Nico Nieuwboer, directeur REC 4; regio 't Gooi, Utrecht en West-Veluwe

'Goed onderwijs en zorg op maat'

Nico Nieuwboer

Per 1 augustus is de Wet op de expertisecentra van kracht geworden. Dat heeft geleid tot nieuwe verschijnselen in het Nederlandse onderwijs: grote regionale expertisecentra (REC's). Nico Nieuwboer is directeur van REC 4; regio 't Gooi, Utrecht en West-Veluwe. Het is een federatieve stichting waarin 7 ZMOK-scholen en 4 LZ-scholen samenwerken. Inmiddels wordt er ook onderwijs verzorgd voor 4 justitiële jeugdinstellingen en binnenkort waarschijnlijk ook voor een pedologische kliniek in Huizen. Dan zijn alle vormen van onderwijs voor kinderen in de leeftijd van 4 - 20 jaar met psychiatrische- of gedragsstoornissen vertegenwoordigd in REC 4. Hoe doet Nico het?

door Geke Lexmond

Wat is jouw taak, de taak van het REC, hierin?

Onze belangrijkste taak is dat kinderen met een cluster 4-indicatie geplaatst worden op die school waar ze het beste tot hun recht komen. Dit kan een school voor speciaal onderwijs zijn, maar ook een reguliere (basis)school. Het REC coördineert, zorgt

ervoor dat voor alle kinderen een oplossing wordt gevonden. Een van onze zorgen op dit moment is dat de kleuteropvang nog niet goed geregeld is. Onze scholen werken goed samen met de medisch kinderdagverblijven (MKD's), maar met name de faciliteiten om de 4 tot 6-jarigen met ernstige gedragsproblemen na hun verblijf op het MKD op een van onze scholen op te vangen, zijn nog niet op het niveau dat wij ambiëren. Daarnaast zijn we verantwoordelijk voor de coördinatie van de ambulante begeleiding die door alle scholen in ons REC wordt gegeven.

Hoe vindt de indicatiestelling plaats?

De ouders melden hun zoon of dochter aan bij één van onze scholen, of bij het secretariaat van onze Commissie van Indicatiestelling (CvI). Ze hebben dan vaak al vele gesprekken gevoerd met bijvoorbeeld de interne begeleider op de basisschool of met deskundi-

gen van buiten de school en zijn tot de conclusie gekomen dat voor hun kind een aangepast leertraject gekozen moet worden. Na aanmelding hebben de ouders een gesprek met de intakecoördinator van de betreffende school, die het hele proces begeleidt. Wanneer het dossier van het kind volledig is, wordt dit met een aanmeldingsformulier naar de Cvl gestuurd. De onafhankelijke Cvl beoordeelt vervolgens op grond van landelijk vastgestelde criteria of de leerling toelaatbaar is tot cluster 4. Zo ja, dan heeft het kind recht op de zogenaamde leerlinggebonden financiering ofwel het 'ruzzakje'. De Cvl adviseert over welk schooltype het beste bij het kind past. De financiële middelen die nodig zijn voor een kind met een handicap om onderwijs te volgen, staan ter beschikking van het onderwijs en geven de ouders de mogelijkheid om een keuze voor een goede school te maken. En dit kan dan nog steeds een reguliere (basis)school zijn.

Tegen welke problemen lopen jullie aan?

Behalve De Sprong (een ZMOK-school voor voortgezet speciaal onderwijs) zitten alle scholen binnen ons REC overvol en zijn alle personele middelen die de scholen hebben, ingezet om het onderwijs aan de kinderen op onze scholen zo optimaal mogelijk te laten zijn. Het is dus heel moeilijk om kinderen te plaatsen, maar de school mag een leerling met een indicatie cluster 4 niet weigeren. Als de school voor speciaal onderwijs vol zit, stellen we alles in het werk om toch een oplossing voor het kind te vinden. In een enkel geval lukt het gewoon niet, het kind komt dan thuis te zitten of komt op een plaats waar het eigenlijk niet thuishoort, vaak een reguliere school. Als ouders op grond van het advies van de Cvl kiezen voor het regulier onderwijs dan heeft het kind recht op ambulante begeleiding vanuit het REC. Deze begeleiding wordt dan verzorgd door een ambulant begeleider van een van onze scholen. We lopen dit jaar echter aan tegen de bekostigingssystematiek. Een reguliere school krijgt voor leerlingen met een handicap extra middelen ingaand op de 1^e van de maand volgend op de inschrijving. De scholen voor speciaal onderwijs krijgen dit jaar echter nog geen middelen voor de leerlingen die voor of op 1 oktober ingeschreven zijn op een reguliere school. De vergoeding komt pas volgend jaar. Ambulante begeleiders binnen ons REC begeleiden op dit moment 70 tot 100 leerlingen in het reguliere onderwijs zonder dat daar dit jaar een vergoeding vanuit het ministerie tegenover staat. Het gaat al gauw om zo'n 1.400 tot 1.600 fre's (7 à 8 volledige arbeidsplaatsen) die voorgefinancierd moeten worden. Dit is een veel te hoog aantal en onze scholen kunnen dit niet opbrengen. We zoeken dan ook met Cfl naar oplossingen. Dit doen we samen met alle cluster 4 REC's in Nederland.

Dat zijn in totaal 14 clusters. Nog een probleem waar we tegenaan lopen, is de dossiervorming voor de aanmelding bij de Cvl. Het is heel moeilijk om voor kinderen met psychiatrische stoornissen het dossier compleet te krijgen. Het dossier moet o.a. een psychiatrisch rapport bevatten. Er zijn echter te weinig jeugdpsychiaters en de wachtlijsten zijn daarom erg lang. Ook moet er heel veel dubbel werk verricht worden. "Ik", zo gaat Nico verder, "ben het absoluut eens met de landelijke indicatiecriteria en met de manier van werken van de Cvl. De papierwinkel die eraan hangt, is echter buitenproportioneel, veel te bureaucratisch. Dit moet echt veranderen, want er zijn nu al ouders die zich afvragen of ze het hele traject nog wel willen ingaan en dat is natuurlijk nooit de bedoeling geweest van de WEC".

De 14 REC's cluster 4 ontwikkelen plannen, gefinancierd door Cfl, om landelijk het probleem van de thuiszitters op te lossen. We willen dat er ook voor deze groep kinderen goede begeleiding komt. We hopen binnen 3 à 4 maanden in beeld te hebben of het kinderen met een cluster 4-indicatie zijn of dat het kinderen zijn die ergens anders beter tot hun recht komen. We verwachten dat we het eerste jaar landelijk met ongeveer 500 thuiszitters te maken krijgen. Maar we kunnen niet inschatten of dit alle thuiszitters zijn, of dat het slechts om een topje van de ijsberg gaat. In Amersfoort is een paar jaar geleden al een dergelijk project opgezet. Samen met de leerplichtambtenaren van de gemeente, de zorginstellingen en de scholen voor speciaal onderwijs is de groep 4 tot 23-jarigen zonder startbewijs in beeld gebracht. Dit heeft ertoe geleid dat het aantal leerlingen op de ZMOK-scholen in deze regio verdrievoudigd is. Wat veel belangrijker is, is echter dat veel vroegere thuiszitters nu wel onderwijs op maat krijgen en de zorg waar ze recht op hebben.

Veel problemen waar je tegenaan loopt, vind je het nog wel leuk?

Ja! Voordat ik deze baan kreeg, was ik algemeen directeur van de stichting SVO in Amersfoort en nam ik als directeur deel aan het directie-overleg van het REC in oprichting. Samen met Aleid Schipper (voormalig senioradviseur bij Dyade Amersfoort) heb ik daarna twee jaar lang de coördinatie voor het REC i.o. gedaan. In eerste instantie vond het directiebestuur dat een managementteam alle zaken op REC-niveau moest behartigen, maar we kwamen al gauw tot de conclusie, dat wilden we alles goed op de rit zetten, er een directeur voor het REC moest komen. Ik heb gesolliciteerd en kreeg de functie. Het is heel uitdagend om iets nieuws op te zetten, het is pionieren en er moet nog ongelooflijk veel gebeuren om ons doel te verwezenlijken, maar dat is juist het boeiende: zorgen dat voor alle jongeren die dit nodig hebben er goed onderwijs en zorg op maat is. ●

Achtergrond

De veranderingen binnen het speciaal onderwijs zijn het gevolg van een veranderde visie op mensen met een handicap. Deze visie heeft een aantal vertrekpunten:

- > algemeen wat kan en speciaal waar nodig;
- > mensen met een handicap voeren zelf regie over alle levensdomeinen;
- > integratie en participatie versus segregatie;
- > volwaardig burgerschap.

Deze visie heeft geleid tot een herstructurering van het onderwijs door middel van verschillende wetten, de Wet op het primair onderwijs (WPO), de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en de Wet op de expertisecentra (WEC). In de WPO is al het basisonderwijs, inclusief het onderwijs voor speciale scholen voor basisonderwijs geregeld, in de WVO mede het leerwegondersteunend onderwijs en het praktijkonderwijs en in de WEC het overige speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Het doel van de WEC is:

- > meer invloed van ouders;
- > vergroten van de keuzevrijheid van ouders;
- > inhoud geven aan het normalisatie- en integratieprincipe;
- > stimuleren van de marktwerking;
- > bundeling van expertise;
- > samenwerking van alle partijen betrokken bij kinderen die speciale zorg nodig hebben.

en de WEC heeft geleid tot:

- > oprichten van expertisecentra;
- > bundeling van het onderwijsaanbod in vier clusters;
- > cluster 1: voor kinderen met een visuele handicap;
- > cluster 2: voor kinderen met een auditieve en/of communicatieve handicap;
- > cluster 3: voor kinderen met een verstandelijke en/of lichamelijke handicap en kinderen die langdurig ziek zijn;
- > cluster 4: voor kinderen met psychiatrische- of gedragsstoornissen.

Onderwijskundige vernieuwingen voortgezet onderwijs inclusief praktijkonderwijs

door Geert Luiten

Kort na de zomervakantie van 2002 hebben wij u geïnformeerd over de inbouw van de onderwijskundige vernieuwingen (of in ons jargon de kwaliteitsimpuls) in het primair onderwijs.

In hoofdlijnen kwam deze kwaliteitsimpuls er op neer dat er door de Rijksoverheid extra budget beschikbaar werd gesteld voor functionele aanpassingen van schoolgebouwen om op deze wijze onderwijskundige vernieuwingen te kunnen doorvoeren.

Uitgangspunt voor de kwaliteitsimpuls was dat schoolbesturen aanvullende budgetten beschikbaar kregen om (gedeeltelijk) in te spelen op de volgende ontwikkelingen:

- > Informatie- en communicatie technologie (ICT).
- > Weer samen naar school (WSNS).
- > Leerlinggebonden financiering (LGF).
- > Invoering van het voorbereidend middelbaar beroeps onderwijs (VMBO) en praktijkonderwijs.
- > Tweede fase voortgezet onderwijs (studiehuis).
- > Werkplekken voor docenten.

Voor de goede orde willen wij hier nog wel opmerken dat (nog) niet alle gemeenten het aanvullende budget ook daadwerkelijk hebben ingezet voor de kwaliteitsimpuls (het betrof immers een onderdeel van de algemene uitkering in het gemeentefonds en geen doeluitkering!!).

Prioriteit 2004 bij primair onderwijs Voor het uitvoeringsjaar 2004 is de prioriteit van de kwaliteitsimpuls gelegd bij het primair onderwijs. In overleg tussen ministerie, besturenorganisaties voor het bijzonder onderwijs en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is verder afgesproken dat vanaf 2005 aanvullend budget beschikbaar komt voor een kwaliteitsimpuls voor het voortgezet onderwijs.

Ook hier geldt echter dat het aanvullende budget voor de kwaliteitsimpuls geen doeluitkering, maar een algemene uitkering in het gemeentefonds is. Beschikbaarstelling zal dus niet bepaald altijd een automatisme zijn.

Kwaliteitsimpuls 2005 In een ledenbrief van 6 augustus 2003 heeft de VNG de gemeenten inmiddels geïnformeerd over de kwaliteitsimpuls voor het voortgezet onderwijs en praktijkonderwijs. Gelijktijdig heeft de VNG in deze ledenbrief voorstellen geformuleerd om deze kwaliteitsimpuls ook in de eigen gemeentelijke regelgeving, de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs, op te nemen. Er vanuit gaand dat de gemeenten deze voorstellen voor het eind van dit jaar overnemen, kunnen schoolbesturen voor voortgezet onderwijs en praktijkonderwijs aanvragen voor de kwaliteitsimpuls indienen bij de gemeente voor het uitvoeringsjaar 2005 (in principe in te dienen voor 1 februari 2004).

Concretisering kwaliteitsimpuls voortgezet onderwijs In hoofdlijnen komt de kwaliteitsimpuls voor

het voortgezet onderwijs er op neer dat het ruimtebehoeftemodel (RBM) wordt aangepast: genormeerd komen extra m² beschikbaar voor de invoering van ICT, studiehuis, Vmbo, praktijkonderwijs en werkplekken docenten. De functie van het RBM is het bepalen van de (minimale) ruimtebehoefte van een school voor voortgezet onderwijs. Deze ruimtebehoefte wordt uitgedrukt in een aantal vierkante meters bruto-vloeroppervlak (bvo). Dit aantal m² bvo is de basis voor de bepaling van de omvang van nieuwbouw of uitbreiding (ook in m² bvo). Binnen dit totaal aantal m² bvo heeft het schoolbestuur de bevoegdheid te bepalen uit hoeveel lokalen, vaklokalen, nevenruimtes etc. het gebouw - of eventueel meerdere gebouwen - bestaat. Kortom, het RBM bepaalt niets over de feitelijke inrichting van het gebouw, het is slechts de leidraad voor het schoolbestuur om binnen de genormeerde oppervlakte eigen keuzes te maken (uiteraard met als doelstelling om onderwijskundige kwaliteit voor de lange termijn te realiseren).

Concretisering kwaliteitsimpuls praktijkonderwijs

Als nieuwe vorm van onderwijs is het praktijkonderwijs aangehaakt bij het RBM, ongeacht of het een afdeling van een scholengemeenschap betreft of een zelfstandige vestiging. Voor de ruimtenormering wordt er vanuit gegaan dat de leerlingen van het praktijkonderwijs een meer beschermde omgeving nodig hebben dan de reguliere leerling in het voortgezet onderwijs. Voor het praktijkonderwijs zijn dan ook eigen oppervlakenormen opgenomen in het RBM.

Aanvullende technische wijzigingen

Modelverordening Naast bovengenoemde wijzigingen/aanvullingen van het RBM heeft de VNG ook nog een aantal technische wijzigingen/aanpassingen van de Modelverordening voorgesteld.

De belangrijkste voorgestelde wijzigingen zijn een duidelijke vereenvoudiging van de systematiek van de vaststelling van de bedragen voor de eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair voor het (voortgezet) speciaal onderwijs en voor het speciaal basisonderwijs en de introductie van de nevenvestiging in het speciaal onderwijs.

Voor nader inhoudelijk advies over deze wijzigingen/aanpassingen van de Modelverordening of voor concrete advisering over de mogelijkheden voor uw school in het aanvraagtraject 2005 (in principe in te dienen bij de gemeente voor 1 februari 2004) kunt u overleg plegen met onze adviseurs onderwijshuisvesting.

Zij zijn bereikbaar via het coördinerend secretariaat, p/a mevrouw Marja Drost, tel. (0318) 67 51 64 en/of e-mail marja.drost@dyade.nl.

Geert Luiten is adviseur Dyade Advies bij de vestiging Ede.

<i>Elke maand ></i>	<i>Formulier maandopgave geweigerde vacatures toezenden aan Cfl als een vacature geweigerd wordt door een eigen wachtgelder. Een kopie van het formulier aan uw afdeling Dyade Personeel zenden.</i>
<i>Elke maand ></i>	<i>Vervangingsmutaties tijdig indienen (binnen drie maanden). Wanneer de termijn wordt overschreden, kunnen de kosten niet meer worden gedeclareerd bij het Vervangingsfonds.</i>
<i>Elke week ></i>	<i>Toezenden personeelsmutaties aan Dyade. Met klem verzoeken wij u mutaties niet 'op te sparen' tot vlak voor de uiterste datum. Gespreide aanlevering van mutaties - ook de aanlevering via het mutatieprogramma van Dyade Personeel - wordt door ons zeer op prijs gesteld.</i>
23/10	<i>Het salaris over de maand oktober wordt overgemaakt.</i>
6/11	<i>De mutaties die vóór deze datum in ons bezit zijn, worden verwerkt in het salaris van november.</i>
20/11	<i>Laatste mogelijkheid blokkering salarisbetaling november 2003.</i>
25/11	<i>Het salaris over de maand november wordt uitbetaald.</i>
3/12	<i>De mutaties die vóór deze datum in ons bezit zijn, worden verwerkt in het salaris van december.</i>
16/12	<i>De mutaties die vóór deze datum in ons bezit zijn, worden verwerkt in de 13e maand. De uitbetaling ervan vindt plaats samen met het salaris van januari 2004.</i>
23/12	<i>Het salaris over de maand december wordt uitbetaald.</i>

Laatste kans afdrachtvermindering nascholing

In de Rijksbegroting is gepland dat de Regeling afdrachtvermindering nascholing non-profit per 1 januari a.s. waarschijnlijk verdwijnt. Het is nog niet helemaal zeker, maar voor het geval dat... willen wij u op het volgende wijzen.

De maand december is de laatste maand waarin de afdrachtvermindering over 2003 kan worden aangevraagd. De aanvraag gebeurt via Caso. De wijzigingen voor december kunnen wij op uiterlijk 3 december invoeren. Tussen ontvangst van een factuur en het invoeren ervan in Caso moeten nog een paar stappen worden verricht. Wij verzoeken u daarom om al uw nascholingnota's per omgaande, maar uiterlijk 25 november aan ons op te sturen. Wij zullen de afdrachtvermindering nascholing over die nota's (12% van het notabedrag voor de cursus, niet voor reis- en verblijfkosten) aanvragen bij de fiscus. Indien u nota's voor nascholing (die nog dit jaar plaatsvindt) verwacht, kunt u er bij de onderwijsinstelling op aandringen dat zij de nota tijdig aan u toesturen.

Waar zitten we?

c Dyade Dienstverlening Onderwijs
Centraal Bureau
Fakkelstede 2 | Postbus 611 |
3430 AP Nieuwegein | tel. (030) 63 05 600 |
fax (030) 63 05 691

a Dyade Dienstverlening Onderwijs
Aalsmeer
Zwarteweg 123 | Postbus 111 |
1430 AC Aalsmeer | tel. (0297) 38 82 88 |
fax (0297) 38 82 99

a Dyade Dienstverlening Onderwijs
Alkmaar
Jan Luikenstraat 2 | Postbus 1012 |
1810 KA Alkmaar | tel. (072) 54 03 044 |
fax (072) 540 33 84

a Dyade Dienstverlening Onderwijs
Amersfoort
Utrechtseweg 371 | Postbus 1402 |
3800 BK Amersfoort | tel. (033) 46 98 200 |
fax (033) 46 12 849

a Dyade Dienstverlening Onderwijs
Amsterdam
Slotermeerlaan 69 | Postbus 9052 |
1006 AB Amsterdam | tel. (020) 58 59 500 |
fax (020) 58 59 555
Huisvesting Scholen
tel. (020) 58 59 570 | fax (020) 58 59 575

e Dyade Dienstverlening Onderwijs
Ede
Horapark 3 | Postbus 8040 |
6710 AA Ede | tel. (0318) 67 51 11 |
fax (0318) 62 23 63

d Dyade Dienstverlening Onderwijs
Den Haag
Thorbeckelaan 376 | Postbus 64676 |
2506 CB Den Haag | tel. (070) 44 70 101 |
fax (070) 36 87 542
Het Kleine Loo 284 | Postbus 91466 |
2509 EB Den Haag | tel. (070) 30 47 333 |
fax (070) 30 47 339

m Dyade Dienstverlening Onderwijs
Middelburg
Dam 10 | 4331 GJ Middelburg |
tel. (0118) 61 11 59 | fax (0118) 61 30 46

n Dyade Dienstverlening Onderwijs
Nieuwegein
Fakkelstede 2 | Postbus 611 |
3430 AP Nieuwegein | tel. (030) 60 28 560 |
fax (030) 60 28 591

r Dyade Dienstverlening Onderwijs
Rotterdam
Scheepmakershaven 64 | Postbus 1080 |
3000 BB Rotterdam | tel. (010) 41 32 900 |
fax (010) 41 47 227

Een routebeschrijving naar alle vestigingen kunt u vinden op: www.dyade.nl

VOORDEEL EN ZEKERHEID met het Onderwijs Voordeelplan!

Voordeel voor alle medewerkers in het onderwijs met het **Onderwijs Voordeelplan**. Zekerheid voor alle scholen door **risicomanagement**.

Het Onderwijs Voordeelplan

Onderwijs Voordeelplan

Het Onderwijs Voordeelplan is een initiatief van 8 samenwerkende onderwijsbureaus waarin 4.000 scholen binnen Nederland vertegenwoordigd zijn. In totaal zijn op deze onderwijsinstellingen 100.000 onderwijs-personeelsleden werkzaam.

Het Onderwijs Voordeelplan heeft voor alle medewerkers voordeel bij:

- Autoverzekering
- Ziektekostenverzekering
- Woon Privé Pakket met o.a.:
  - Woonhuisverzekering
  - Inboedelverzekering
  - Aansprakelijkheidsverzekering
  - Gezinsrechtsbijstandverzekering
  - Doorlopende reisverzekering
- Pré Pensioen Plan
- Belastingvrij sparen
- Hypotheken

Eerder stoppen met werken?

De FPU-regeling biedt u de gelegenheid, als u 55 jaar of ouder bent, om minder te gaan werken of te stoppen met werken. U ontvangt dan, afhankelijk van uw leeftijd, een FPU (= pré pensioen) van 15% tot 70%. Dit betekent een inkomensterugval. Het **Pré Pensioen Plan** zorgt dan voor een financiële aanvulling op maat. Hoe eerder u begint hoe beter. Bent u na 1950 geboren, dan is het **Pré Pensioen Plan** voor u een perfecte oplossing. Bent u geboren tussen 1950 en 1955, dan biedt het **Pré Pensioen Plan** ook mogelijkheden.

Verhuisplannen?

Binnen het collectief van het Onderwijs Voordeelplan kunnen wij ook zeer gunstige hypotheekvoorwaarden bieden. Wanneer u verhuisplannen heeft vergeet dan niet bij ons een advies en een offerte aan te vragen.

Graag verzorgen wij een voorlichtingsronde voor uw team op uw onderwijsinstelling over alle verzekeringsproducten binnen het Onderwijs Voordeelplan. Bel ons voor een afspraak.

Heeft u interesse in één of meer verzekeringen uit ons pakket? Daag ons uit voor een vlijmscherpe offerte!
Bel **0413-487070*** voor meer informatie of een vrijblijvende offerte.

Risicomanagement binnen uw Onderwijsinstelling

- Welke risico's loopt het schoolbestuur?
- Hoe wordt met deze risico's omgegaan?
- Hoe zijn die risico's te beperken?
- Zijn bepaalde risico's goed verzekerd?
- Zijn de risico's niet dubbel verzekerd?

Wij geven het antwoord aan de hand van het volgende stappenplan:

1 Inventarisatie van:

- Risico's
- Lopende verzekeringen

2 Statusrapport:

- analyse van bestaande risico's
- aanwezige risicobeperkende verzekeringen
- aanbiedingen

3 Service abonnement

- beheer verzekeringsportefeuille
- deskundige afhandeling van schadeclaims

Heeft u interesse in risicomanagement?

Bel **0413-487080*** voor meer informatie of een vrijblijvende afspraak.

Heerebeecke Adviesgroep
verzekeringen & financiële dienstverlening

Postbus 86
5490 AB Sint-Oedenrode
Tel: 0413-487070 (standaard telefoontarief)
E-mail: info@heerebeecke.nl
www.onderwijsvoordeelplan.nl

www.onderwijsvoordeelplan.nl

